

Användaranvisning för Boliden Järnsand

Ursprung och egenskaper

Boliden järnsand är en biprodukt från Rönnskärs varma processer vid utvinning av bl a koppar och zink. Järnsanden är kemiskt stabil och glasartad till sin struktur och består av järn och kisel. Den innehåller även spårämnen som bl a zink och koppar. Utlakningen av spårämnen är liten och kan ytterligare minskas om järnsanden används på ett sätt som minskar förutsättningarna för utlakning. Generellt kan sägas att utlakning ökar vid fri tillgång på syre och vatten med lågt (surt) pH.

Användning

Användningsområden: Järnsanden bör främst användas som t.ex. isolerings- och dräneringslager i vägar, planer och husgrunder. Karaktäristiska egenskaper:

- lätt att hantera och plana ut.
- kapillärbrytande och har samtidigt isolerande egenskaper.
- kan förbättra vägar där man vill undvika tjälskador.

Täckning: Järnsanden ska täckas över med material som minskar lakvattenbildningen. Vid vägbyggnad kan detta göras med bärlager och asfalt.

Blandning: Järnsanden ska användas i ren form. Det är olämpligt att blanda järnsand med jord, sand eller annat material. Om järnsanden uppblandas förändras dess unika materialegenskaper och blir svårare att identifiera.

Försiktighetsåtgärder

Av försiktighetsskäl ska järnsand inte användas i områden för vattentäkter eller nära brunnar. Järnsanden bör användas ovan grundvattenytan.

Överbliven järnsand ska inte lämnas eller spridas på markytan. Likaså ska järnsand inte lämnas så att den oavsiktligt kan spridas till sjöar eller vattendrag.

Ansvar vid användande av järnsand

Användandet av järnsanden ska ske enligt leverantörens råd och anvisningar. Föreligger osäkerhet ska leverantören rådfrågas. Den som upphandlat järnsand från Boliden Rönnskär ansvarar för att järnsanden används enligt gällande föreskrifter och/eller myndighets råd och anvisningar.

Upplysningar

Ytterligare upplysningar kan fås från Boliden Rönnskär tel. 0910-773000.